

RAQAMLI TEXNOLOGIYALARNING PEDAGOGIKA FANIDA TUTGAN O'RNI

Kamronbek Fayzullayev Boymalik o'g'li

SamDChTI 2-kurs talabasi

Ilmiy rahbar: Jamalova Nafisa Utkirovna

Annotatsiya: Hozirgi kunda raqamli texnologiyalar hayotimizning barcha jabhalariga kirib bormoqda. Ta'lim sohasida ham raqamli texnologiyalarning roli juda muhim ahamiyatga ega. Pedagogika fani raqamli texnologiyalar yordamida yanada rivojlanmoqda va ta'lim jarayonini samarali tashkil etishga xizmat qilmoqda. Ushbu maqolada raqamli texnologiyalarning pedagogika fanidagi o'rni, ularning ta'lim jarayoniga ta'siri, afzalliklari va muammolari haqida ma'lumotlar berilgan.

Kalit so'zlar: raqamli texnologiyalar, ta'lim, onlayn platformalar, dasturlar, muhokama, tanqidiy fikrlash, interaktiv metodlar.

Raqamli texnologiyalar, asosan, ma'lumotlarni elektron shaklda saqlash, qayta ishlash va uzatish imkonini beruvchi vositalar va tizimlardir. Ushbu texnologiyalar kompyuterlar, smartfonlar, internet va boshqa raqamli qurilmalar orqali amalga oshiriladi. Raqamli texnologiyalar orqali olingan ma'lumotlar tez va samarali tarzda uzatilishi, saqlanishi va qayta ishlanishi mumkin. Bu esa turli sohalarda, jumladan, ta'lim, tibbiyot, iqtisodiyot va kommunikatsiya sohaslarida yangi imkoniyatlar yaratadi. Raqamli texnologiyalar ta'lim sohasida ham katta o'zgarishlarga sabab bo'lmoqda. An'anaviy ta'lim uslublari o'rnini raqamli platformalar egallamoqda. Onlayn darslar, video darsliklar va interaktiv ta'lim materiallari o'quvchilarga o'z vaqtida va o'ziga qulay sharoitda ta'lim olish imkonini beradi. O'qituvchilar esa o'z darslarini yanada qiziqarli va samarali o'tkazish uchun raqamli vositalardan foydalanishlari mumkin. Bu jarayon o'quvchilarning bilim olish jarayonini yanada qiziqarli va interaktiv qiladi. Raqamli texnologiyalar ta'lim jarayonini yanada interaktiv va qiziqarli qilish imkonini beradi. An'anaviy ta'lim uslublari ko'pincha o'quvchilarni passiv ravishda tinglashga majbur qiladi. Biroq, raqamli texnologiyalar yordamida o'quvchilar faol ishtirok etishlari, o'z fikrlarini bildirishlari va muammolarni hal etishda mustaqil harakat qilishlari mumkin. [1]

Masalan, onlayn platformalar va dasturlar orqali o'quvchilar guruhlar bo'lib ishlashlari, muhokama qilishlari va o'zaro tajriba almashishlari mumkin. Bu esa o'quvchilarning ijodkorlik va tanqidiy fikrlash qobiliyatlarini rivojlantirishga yordam beradi. Raqamli texnologiyalar ta'lim jarayonini shaxsiylashtirish imkonini beradi. Har bir o'quvchining o'ziga xos ehtiyojlari va qobiliyatlari bor. Raqamli texnologiyalar yordamida o'qituvchilar o'quvchilarning individual xususiyatlarini hisobga olgan holda

ta'lim jarayonini tashkil etishlari mumkin. Misol uchun, o'quvchilar uchun maxsus dasturlar yoki ilovalar yordamida o'z qobiliyatlariga mos ravishda ta'lim olishlari mumkin. Bu esa o'quvchilarning muvaffaqiyatini oshirishga, ularning o'ziga bo'lgan ishonchini kuchaytirishga yordam beradi. Raqamli texnologiyalar o'qituvchilarga ta'lim jarayonini yanada samarali boshqarish imkonini beradi. [2]

O'qituvchilar raqamli platformalar yordamida darslarni rejalashtirish, o'quvchilarni baholash va ularning muvaffaqiyatlarini kuzatishlari mumkin. Bu esa o'qituvchilarga ta'lim jarayonini yanada samarali tashkil etishga yordam beradi. O'qituvchilar o'zlarining darslarini yanada qiziqarli va samarali qilish uchun turli xil raqamli vositalardan foydalanishlari mumkin. Biroq, raqamli texnologiyalarni ta'lim jarayonida qo'llashda bir qator muammolar ham mavjud. Birinchidan, barcha o'quvchilar va o'qituvchilar raqamli texnologiyalarga teng darajada kirish imkoniga ega emaslar. Bu esa ta'limda tengsizlikni keltirib chiqarishi mumkin. Ikkinchidan, raqamli texnologiyalarni qo'llashda o'quvchilar va o'qituvchilar orasida ma'lum bir bilim va ko'nikmalarga ega bo'lish zarur. [3]

Raqamli texnologiyalarni to'g'ri va samarali qo'llash uchun o'qituvchilar o'z bilimlarini yangilab borishlari va o'quvchilarga kerakli ko'nikmalarni o'rgatishlari lozim. Shuningdek, raqamli texnologiyalarni ta'limda qo'llashda ehtiyotkorlik bilan yondashish zarur. O'quvchilarning raqamli muhitda vaqt o'tkazishlari ularning ruhiy salomatligiga ta'sir ko'rsatishi mumkin. Ularni raqamli texnologiyalarni haddan tashqari ishlatishdan saqlash, muvozanatli hayot tarzini yuritishga o'rgatish muhimdir. Shu bilan birga, ta'lim jarayonida raqamli texnologiyalarni qo'llashda o'qituvchilar o'z o'quvchilarini muammolarni hal qilishda, ijodiy fikrlashda va mustaqil qarorlar qabul qilishda rag'batlantirishlari zarur. Raqamli texnologiyalar pedagogika fanida yangi imkoniyatlar yaratmoqda. Ular ta'lim jarayonini yanada samarali, qiziqarli va shaxsiylashtirilgan qilishga yordam beradi. Biroq, raqamli texnologiyalarni to'g'ri va ehtiyotkorlik bilan qo'llash zarur. O'qituvchilar va o'quvchilar o'rtasida hamkorlikni rivojlantirish, ta'lim jarayonida raqamli texnologiyalarni muvaffaqiyatli qo'llash uchun muhim ahamiyatga ega.[4]

Natijada, raqamli texnologiyalar pedagogika fanida muhim o'rin tutadi. Ular ta'lim jarayonini yanada interaktiv, shaxsiylashtirilgan va samarali qilishga yordam beradi. Biroq, raqamli texnologiyalarni ta'limda qo'llashda ehtiyotkorlik va mas'uliyat bilan yondashish zarur. Ta'lim jarayonida raqamli texnologiyalarni muvaffaqiyatli qo'llash uchun o'qituvchilar va o'quvchilar o'rtasida o'zaro hamkorlikni rivojlantirish, o'quvchilarning ehtiyojlarini hisobga olish va ularni raqamli muhitda muvozanatli hayot tarzini yuritishga o'rgatish muhimdir. O'zbekiston ta'lim tizimida raqamli texnologiyalarni qo'llash jarayoni davom etmoqda. O'qituvchilar va o'quvchilar uchun yangi imkoniyatlar yaratish, raqamli texnologiyalarni ta'lim jarayonida muvaffaqiyatli qo'llash uchun zarur sharoitlarni yaratish muhim ahamiyatga ega. Raqamli

texnologiyalar ta'lim jarayonini yanada samarali va qiziqarli qilishga yordam berishi shubhasiz. Shu sababli, kelajakda raqamli texnologiyalarni ta'limda qo'llashda o'qituvchilar va o'quvchilar o'rtasidagi hamkorlikni kuchaytirish, ta'lim jarayonini yanada rivojlantirish uchun zarur choralarni ko'rish zarur. [5]

Xulosa: Xulosa qilib aytganda, raqamli texnologiyalar pedagogika fanida muhim rol o'ynaydi. Ular ta'lim jarayonini yanada samarali, interaktiv va shaxsiylashtirilgan qilishga yordam beradi. Biroq, raqamli texnologiyalarni to'g'ri va ehtiyotkorlik bilan qo'llash zarur. O'qituvchilar va o'quvchilar o'rtasida hamkorlikni rivojlantirish, ta'lim jarayonida raqamli texnologiyalarni muvaffaqiyatli qo'llash uchun muhim ahamiyatga ega. Raqamli texnologiyalar ta'lim jarayonini yangi bosqichga olib chiqishga yordam beradi, bu esa kelajakda ta'lim tizimining rivojlanishiga xizmat qiladi.

Foydalanilgan adabiyotlar:

1. Abdullayeva, N. (2020). "Raqamli ta'lim: nazariya va amaliyot". Toshkent: O'zbekiston Respublikasi Oliy va o'rta maxsus ta'lim vazirligi.
2. Karimov, A. (2021). "Pedagogikada raqamli texnologiyalarni qo'llash". Samarqand: Samarqand Davlat Universiteti.
3. Qodirova, D. (2022). "Onlayn ta'lim va raqamli resurslar". Buxoro: Buxoro Davlat Universiteti.
4. Ismoilov, R. (2019). "Ta'limda innovatsion texnologiyalar". Tashkent: O'zbekiston Milliy Universiteti.
5. Tursunov, M. (2023). "Raqamli pedagogika: nazariy asoslar va amaliyot". Farg'ona: Farg'ona Davlat Universiteti.
6. Mamatqulov, S. (2021). "Raqamli texnologiyalar va ularning ta'lim jarayoniga ta'siri". Andijon: Andijon Davlat Universiteti.
7. Rahmonov, Sh. (2022). "Pedagogikada raqamli o'qitish metodlari". Nukus: Qoraqalpog'iston Davlat Universiteti.